

Zpráva o činnosti Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje za 2. funkční období 2013 – 2016.

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje (dále jen „KRS“) zahájila svoji činnost v květnu roku 2011.

Za první funkční období je považováno období od zahájení činnosti KRS do 1. krajské konference seniorů v dubnu 2013.

Druhým funkčním obdobím je období od dubna 2013 do konce roku 2016.

Konec roku 2016 - jakožto konec funkčního období, a 1. leden 2017 - jakožto počátek nového funkčního období KRS, byl zvolen s cílem sjednotit funkční období KRS s funkčním obdobím krajského zastupitelstva.

KRS pracovala v osmnáctičlenné sestavě, která za druhé funkční období dostala několika vynucených změn. Nejcitlivější změnou byl nenadálý odchod členky KRS – Ludmily Wojnarové, nezdolné, čestné a obětavé seniorské funkcionářky. ČEST její památce !

KRS se k jednání scházela tři až čtyřikrát v každém roce.

Mezi zasedáními KRS chod systému zabezpečovalo předsednictvo krajské rady, které sestává z pěti členů krajské rady. Předsednictvo jednalo jedenáct až dvanáctkrát ročně na plánovaných jednáních. Členové předsednictva byli gestory převážné části celokrajských aktivit KRS.

Logistickou podporu předsedovi zabezpečoval malý kolektiv sekretariátu, sestavený z dobrovolných pracovníků – zejména členů členské organizace Rady seniorů České republiky (dále jen „RSČR) - spolku SENIORS.

Od počátku činnosti KRS byly programovým prohlášením ze dne 5. května 2011 vytýčeny tyto hlavní úkoly :

Vyvíjet činnosti ve smyslu znění stanov RSČR ve prospěch seniorů kraje, a to těch, kteří mají zájem o společné aktivity, ale i těch, kteří svůj život prožívají pouze ve svém soukromí nebo v úzkém rodinném kruhu.

První – aktivní skupině seniorů – poskytnout kulturní, společenské a sportovní vyžití v místech jejich pobytů, ale též v rámci oblastních nebo krajských akcí.

Druhé – pasivní skupině, ale též ostatním seniorům v kraji – napomáhat při řešení jejich běžných problémů zejména globálním zastupováním jejich zájmů a potřeb před úřady a státní správou na úrovni Moravskoslezského kraje.

Za strategicky důležitou byla považována oblast činností směřovaných k výstavbě celokrajského jednotného seniorského systému, s cílem dosáhnout maximální informovanosti všech seniorů, kteří projeví o informace ze společenského, zvláště seniorského dění, zájem, a v ne poslední řadě umožnění zapojení seniorů ze všech částí kraje do celokrajských aktivit KRS.

KRS ve svém programovém prohlášení dále očekávala úzkou spolupráci se všemi mediálními subjekty působícími v Moravskoslezském kraji.

Rovněž jsme vytýčili úkol, rozvíjet partnerské vztahy s hospodářskými subjekty (firmami a organizaci), ze kterých se každoročně přirozeným procesem rekrutují noví starobní důchodci, pokud se jim dostane té cti, dočkat se zdárně starobního důchodu. Vezmeme-li v potaz, že seniorem se občan stává již v 55. roku života, je zřejmé, že v mnohých podnicích a institucích se vyskytují početné seniorské skupiny zaměstnanců. Plodnou spolupráci se nám se žádným podnikem navázat nezdařilo.

Zavázali jsme se k aktivnímu působení v rámci celorepublikového systému RSČR. Aktivně se zapojit do práce v jejich orgánech a institucích s cílem, prosazovat záměry a přijatá usnesení vrcholných orgánů RSČR na teritoriu Moravskoslezského kraje a též přenášet specifickou problematiku seniorů kraje na orgány RSČR se záměrem sjednocení postupů v rámci celorepublikové organizace.

Z programového prohlášení jsme vycházeli i při plánování činnosti v jednotlivých ročních obdobích druhého funkčního období.

Jak se nám plány dařilo plnit :

Aktivity KRS v oblasti kultury, poznání a společenských akcí :

Tuto oblast dělíme na dva základní segmenty s pasivní a aktivní účastí seniorů. Pokud hovořím o seniorech, mám v rámci celokrajských akcí na mysli zástupce seniorských organizací.

V „pasivní“ části jsme v rámci dlouhodobého projektu „poznáváme svůj kraj“ v každém roce navštívili jeden okres v kraji, kde jsme seniorům připomněli nebo, pro mnohé poprvé v životě, umožnili shlédnout významné historické objekty a místa (fulnecké, bruntálské, novojičínské, frýdecko-místecké a další pamětihodnosti a památky), jakož i nové či staronové industriální stavby a průmyslové podniky (Pivovar Radegast, automobilku Hyundai, vodní dílo Slezská Harta a moderní rekreační a pobytový resort Avalanche).

Zájem o účast trvale několikanásobně převyšuje kapacitní možnosti organizátorů. Do budoucna bude nutno na podporu projektu získat více finančních prostředků, což umožní uspokojit další zájemce o účast.

Na rozdíl od předchozích let, kdy jsme pro seniory jednou ročně pořádali divadelní představení, ve druhém funkčním období jsme seniory do divadla pozvali jen jednou, a to na vystoupení „Zábavně o stáří“.

Možná se ptáte, proč jsme v podstatě opustili společné návštěvy divadel a další představení. Odpověď je jednoduchá : Vedení kraje si přálo, abychom pro seniory vymysleli aktivní kulturní projekty. Dali jsme hlavy dohromady a připravili dlouhodobý projekt „Přehlídky kulturních dovedností seniorů“. I ty jsme pořádali, dle zvoleného principu „pokaždé jinde“, v několika městech našeho kraje – v Havířově, Hradci nad Moravicí a na ostravské Černé louce.

Do realizovaných společensko-propagačních akcí řadíme opakovanou účast na ostravské výstavě Život bez bariér, na kterých jsme úspěšně prezentovali jak zručnosti a dovednosti seniorů, tak též informační přednášky ke kvalitě života s České republiky a k bezpečnosti seniorů zejména ve velkých městech.

Za nejvýznamnější akce v této kategorii činnosti KRS považujeme pravidelná každoroční setkání seniorů u příležitosti Mezinárodního dne seniorů. V posledních letech se scházíme 1. října, na který Mezinárodní den seniorů připadá.

Setkání má dlouhodobě stejný ráz. Kromě nezbytného bohatého kulturního programu hodnotíme zdary a nezdary uplynulého období, představujeme nejúspěšnější sportovce, nejaktivnější seniorské organizace (Dolní Lutyně, Palkovice, Tichá, Střítež) a od letošního roku i obce, města a mikroregiony seniorům nejpřívětivější (Mikroregion Stonávka, obec Hlavnice, města Příbor a Třinec).

Je na místě zmínit ta města, která nám při pořádání setkání vycházela vstříc : V hodnoceném období to byl Fulnek, Frýdlant nad Ostravicí, Bruntál a též ostravský městský obvod Petřkovice. Ještě jednou představitelům zmíněných měst a městům samým za účinnou spolupráci děkujeme.

Významnou součástí činnosti KRS byly sportovní aktivity.

Praxe dává jednoznačně za pravdu názoru, že seniorským věkem zájem o sportování, v různých odstínech smyslu tohoto pojmu, neochabuje, ba naopak. Senioři vyhledávají aktivní způsob života, jehož součástí je sportování – samozřejmě s ohledem na zdravotní, mnohdy i finanční možnosti.

V hodnoceném období jsme každoročně realizovali samostatný projekt zaměřený do oblasti sportu. Ne jen že jsme uspořádali celokrajské seniorské sportovní hry v Ostravě, Havířově a Hradci nad Moravicí, ale též jsme podporovali konání místních a mikroregionálních sportovních podniků. Například v roce 2016 se takto, převážně s jednotnou metodikou, upravenou na místní podmínky, sportovalo v Ostravě a v mikroregionu Stonávka.

Je nám jasné, že obdobné aktivity se konaly a budou konat i v dalších místech kraje. Do budoucna bude vhodné získat informace o konání sportovních akcí, pokusit se sjednotit jejich obsah a hlavně najít formu jejich podpory z úrovně KRS.

Je nutné uvést, že seniorští sportovci, kteří byli při zápoleních, zejména na celokrajských hrách, nejúspěšnější, v roce 2016 reprezentovali náš kraj na hrách družebního Olomouckého kraje, na Slovensku a hlavně na celostátních sportovních hrách seniorů v Praze. Tam nejlépe uspěli senioři z Havířova a ostravské městské organizace Svazu důchodců České republiky.

Jsme přesvědčeni, že seniorský sport má předpoklady ke svému dalšímu rozvoji nejen v kraji, ale i v celé republice. Aktivně činíme kroky ke sjednocení seniorských disciplín, aby se vyloučila nepřípravenost účastníků jednotlivých soutěží. Naše krajská rada dále prosazuje propagaci a do soutěží zařazení i běžných sportovních disciplín, atletickými počínaje, míčovými a dalšími nekonče. V této oblasti aktivně vyjednáваме i se slovenskými seniory.

Nemalou pozornost jsme po většinu funkčního období věnovali projektu nazvanému „Společenská bezpečnost seniorů“. S členskými organizacemi RSČR jsme připravili několik informačních kampaní, v jejichž rámci jsme seniorům předkládali informace o nových pravidlech chování v silničním provozu, o ochraně před pouličními poberty a o formách a metodách tzv. šmejdu. Spolu se zástupci Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska s námi spolupracovali příslušníci Policie České republiky, členové Městské policie Ostrava a odborníci BESUPu.

Při své práci jsme nezapomněli ani na nejmladší generaci. Kromě aktivit členských i nečlenských seniorských organizací s dětmi mateřských a základních škol. Jako příklad můžeme uvést dlouhodobé projekty „Počteníčko s babičkou“, na kterém se podílely zejména seniorky z učitelských odborů, nebo projekt „Vícegenerační“, který realizuje spolek SENIORS.

Významným a v republice pravděpodobně ojedinělý projekt realizoval Svazu bojovníků za svobodu. V roce 70. výročí osvobození Československa skupina svazu pod vedením Vladimíra Krejčího uskutečnila seriál přednášek a besed se studenty středních škol o holocaustu a fašismu 30. a 40. let minulého století. Součástí projektu byl i výzkum, který byl zaměřen na vztahy mládeže k seniorům a seniorů k mládeži.

Nedílnou součástí naší činnosti byla informovanost seniorů o dění v seniorském prostředí, o aktivitách klubů i jednotlivců. V prvopočátku jsme za základní informační zdroj považovali webové stránky KRS. Následně jsme statisticky zjistili, že s internetem pracuje 24 až 26 procent seniorů. Na základě tohoto poznání jsme přijali opatření k částečné nápravě daného stavu, a to podáváním informací v tištěné podobě. Rozhodli jsme se nevydávat vlastní zpravodaj. Využili jsme nabídky redakce čtvrtletníku SeniorTip, která pro informace KRS vyčlenila vnitřní dvoustránku každého vydání.

V roce 2016 bylo mimo pravidelné dvoustránky vydáno mimořádné číslo SeniorTipu, v létě téhož roku pak bylo vydáno mimořádné číslo Léto Moravskoslezských seniorů. KRS má dále možnost informovat seniory v celé republice prostřednictvím měsíčníku Doba seniorů a též v samostatné rubrice webových stránek RSČR.

Do zmíněných tiskovin a na webové stránky nepřispívají jen redaktori KRS. Mezi nejaktivnější organizace, zastoupené svými dopisovateli, patří ostravská Městská organizace Svazu důchodců České republiky a senioři z Odborového svazu železničářů.

V nadcházejícím období nás čeká další vylepšování podávání informací v seniorském prostředí našeho kraje. Kvalita a četnost závisí od dostatku finančních prostředků pro tuto oblast činnosti, ale též od spolupráce seniorských organizací, které možnosti informování o svých aktivitách nad rámec vlastních nebo místních nosičů doposud využívaly jen sporadicky.

Rezervy v informovanosti seniorů v tištěných formách spatřujeme v navázání úzkých kontaktů s vydavateli místních periodik – městských či obecních zpravodajů.

V jedné z předchozích částí zpráva zmiňuje družební Olomoucký kraj. Ano, družební vztahy jsme považovali za zdroj nových zkušeností, takže i této oblasti činnosti byla věnována značná pozornost.

KRS navázala úzkou spolupráci s krajskými radami v Jihočeském, Ústeckém, Plzeňském, zvláště pak Olomouckém kraji, se kterým je úroveň spolupráce posunuta na oficiální smluvní vztah.

A nezůstali jsme jen doma, v republice. KRS navázala a zdárně rozvíjí družební vztahy s celoslovenským sdružením AKSEN, což v překladu znamená „aktivní senior“.

Další významné zahraniční partnerství realizuje Krajská rada Svazu důchodců České republiky, a to s Poláky a na Slovensku s Jednotou dvochodcov Slovenska.

Jelikož ústředí RSČR v nedávné době uzavřelo družební vztahy s maďarskými seniory, lze očekávat, že za zkušenostmi z práce pro seniory se vydáme i tam.

Co nám spolupráce se Slováky přináší? Předně je nutno zmínit projekty „Vlaky přátelství“, které již druhým rokem na Slovensko, konkrétně do Tater a do trenčínského

kraje, vypravujeme. První červnový vlak přátelství roku 2017 je již zcela obsazen, ve druhém – „Tatranském“ – jsou ještě místa volná...

I před letošními významnými volbami – tentokrát do krajského zastupitelstva – jsme aktivně plnili usnesení Kolegia RSČR (nejvyššího orgánu RSČR mezi sjezdy). I když úkol zněl uspořádat předvolební kulatý stůl v krajském městě, my, věrní našim principům a zásadám, jsme předvolebních kulatých stolů uspořádali šest, a to v každém územním okrese po jednom.

Nespornou pravdou je, že účast seniorů na těchto informačně-diskusních pořadech byla malá, takže před novou KRS stojí jedno z dalších rozhodnutí, zda-li v této aktivitě v budoucnu pokračovat.

Bezesporu nejdůležitějším úkolem, který byl před KRS postaven, byl úkol výstavby celokrajského jednotného seniorského systému. V kraji průběžně působí 28 až 42 členských organizací (za členskou organizaci je považována ta, která má uhrazeny členské příspěvky a souhlasí s programem RSČR). Další desítky organizací s KRS spolupracují sporadicky, některé jen jednorázově. To je velká škoda, uvědomíme-li si, že v Moravskoslezském kraji žije více než 380 tisíc seniorů. Obdobně početné společenstvo v kraji nenajdete. Nepochopení nutnosti oficiální podpory jednotného seniorského hnutí toto hnutí oslabuje, a když ne oslabuje, tak mu nedává společenský prostor, který mu bezesporu přísluší.

Již koncem prvního funkčního období jsme započali budovat nižší organizační stupeň – územní rady seniorů. Přes značné personální problémy tyto orgány byly ustaveny, ovšem jejich zapojení do celkové řídicí a organizační činnosti nespĺnilo předpoklady. Výborných výsledků bylo dosahováno v organizačních centrech při celokrajských aktivitách v daném místě, avšak stmelení na celém teritoriu okresu se nezdařilo.

Vážnou příčinou toho bezesporu byla nízká materiální a finanční podpora z krajské úrovně a též nenalezení pochopení k výzvám na spolupráci se statutárními městy, jakož i s ostatními obcemi s rozšířenou působností. Pochopitelně i v tomto případě se vyskytly výjimky. Průběžně, v podstatě vždy, kdy to bylo třeba, pomocnou ruku podal Havířov, jednorázově pak i další města a obce – Ostrava, Bruntál, Rýmařov, Frýdlant nad Ostravicí, Mokré Lazce...

Jako velmi agilní, i v práci ve prospěch seniorů, se jeví mikroregionální struktury. První vlaštovky spolupráce ukazují, že se dá jít tímto směrem. Před novou KRS tak stojí další úkol, prověřit zájem všech mikroregionů v kraji o spolupráci s KRS. Pokud zájem bude, mělo by dojít k systémové reorganizaci a do organizačních stupňů začlenit právě tyto územní „mini celky“.

Dnes stojíme před formováním nových územních rad. Při naplnění rozpočtu na rok 2017 a snad i v dalších letech, kdy na územní rady seniorů a mikroregiony plánujeme uvolnit téměř třetinu finančních prostředků, vidíme směřování organizační struktury za opodstatněné a životaschopné.

Jmenovali jsme města a obce, které s KRS spolupracovali. Dostáváme se k bodu, kdy se ještě jednou zmíním o hlavním partnerovi KRS. Tím byl a jistě bude Moravskoslezský kraj.

V pomalu končícím funkčním období konstatuji, že spolupráce probíhala na základě před třemi léty přijatých zásad. Obě strany, to co v roce 2013 slíbily, striktně dodržely.

Jednání s hejtmanem nebo jednotlivými náměstkyněmi nebyla termínově plánována. Kterákoliv strana, v případě potřeby, jednání s konkrétní problematikou vyvolala a druhá strana v co nejkratším termínu na jednání přistoupila. Pro představu kadence jednání uvádím, že tímto způsobem bylo jednáno nejméně dvakrát v měsíci.

Závěrem :

Ne vše, co jsme si předsevzali se nám zdařilo. Ne se vším byli senioři, pro něž jsme pracovali, spokojeni. Jedno je ale jisté. Členové krajské rady, předsednictva KRS – jakožto gestoři celokrajských akcí – a jejich dobrovolnické týmy, vše co činili, činili s nejlepším vědomím a svědomím.

Z chyb jsme se poučili a nové krajské radě, bude-li si to přát, své závěry rádi předáme.

Novým členům orgánů KRS přejeme mnoho úspěchů v jejich, věřte, mnohdy nelehké práci.

Vám všem jménem svým i jménem členů KRS děkuji za spolupráci, dobře míněnou kritiku, ale též za vyslovená slova díků, která vždy nalila novou chuť pro vás pracovat.